

# Naujienu Antroji Dalis

NR. 535

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XVI METAI

ALEKSAS AMBROSE

Copyright 1960

## CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

(Tęsa)

Jonas Grinius išvertė A. Chrostovskio 3 veiksmų dramą "Nihilistai". Matyt, kad planavo ir ją pastatyti čekiečiams, bet nepavyko. "Aleksandro II-ojo užmušimas" buvo paskutinis Griniaus suruoštas vaidinimas Amerikoje. Jis dar dalyvavo visuomeniniame gyvenime, paruošė Simano Daukanto draugijos konstituciją, kalbėjo susirinkimuose, bet didesnių darbų nesiėmė. Netrukus jis neteko darbo krautuvėje, o vėliau, apsiėmęs su kai kuriais bendradarbiais, išvažiavo į St. Louis, Ill. Chicagoje jis dirbo kitų krautuvėse, o St. Louis mieste įsigijo savo senienų (antiques) krautuvėlę ir kurį laiką ją vertėsi. Antanas Olševskis, Jono Griniaus draugas ir bendradarbis, buvo nuvykęs į St. Louis jo aplankyti. Jis matė krautuvėlę, ir ilgai su juo kalbėjosi įvairiais lietuvių veiklos reikalais. Olševskis bandė įkalbėti Grinių grįžti į Chicago, bet jis negrįžo. Šio šimtmečio pradžioje Jonas Grinius susirgo ir mirė. Jis palaidotas St. Louis miesto kapuose. Bet nežinome, kada jis mirė ir kurioje vietoje palaidotas.

Jonas Grinius mylėjo savo tautą. Jis daug dirbo lietuvių lautos laisvei ir gerovei. Jis švietė lietuvius, kovojo su prietarais, siekė mokslu ir skleidė mokslu žinias savo tautiečių tarpe. Jis buvo kovotojas, jis pritarė revoliucionieriams, kovojusiems prieš caro valdžią, siekė laisvės ir demokratijos. Savo tikslams siekti, jis aukėjo ilgas darbo valandas, energiją, o reikalmi kilus ir pinigais. Duonos kąsniu dalijosi su savo bendradarbiais. Kol dar yra gyvi keli Jonų Grinių prisimenantieji senukai, kol dar nesutrupėjo praėjo šimtmečio pabaigos spaudiniai, galima būtų surinkti medžiagos ir parašyti jo biografiją. Mokslus einantis mūsų jaunimas galėtų imtis darbo. Jono Griniaus gyvenimas įdomus ir naudingas.

### Pirmoji lietuviška knyga

Berašydamas apie Joną Grinių, pasiekiau šio šimtmečio pradžią, prašokdamas visą eilę gana svarbių Chicago lietuvių gyvenimo įvykių. Kiekvieną metų Chicago atvykdavo dideli būriai lietuvių, jie dėjosi prie lietuviškos kolonijos, įvairindami visuomeninę ir kultūrinę veiklą.

Verta paminėti, kad 1880 metais Chicagoje buvo išspausdinta pirmoji lietuviška knyga. Tai buvo 138 puslapių "Historija Septiniui Mokitoiui". Šią knygėlę iš lenkų kalbos "lietuviškai" išvertė vienuolis Augustinas Zeicas. Ji buvo spausdinta tuometinėje lenko Dyncėvičiaus spaustuvoje. Jau šio šimtmečio pradžioje ši knygėlė mums, siek tiek valyviau lietuviškai kalbantiesiems, atrodė baisus lietuvių kalbos ir nesupinamų minčių raizginys. Vienuolis Zeicas kalbėjo tarmiškai, lenkiškus žodžius vertiman kišo be pasigaitėjimo, todėl ir gavosi toks bausis žargonas. Bet to meto lietuviai panašiai kalbėjo Chicagoje. Mažai ką geresni buvo ir vėlesnieji vertimai. Nežiūrint į žargoninę kalbą ir labai jau silpną turinį, knyga vis dėlto yra lietuviška. Mūsų tautiečiai ją skaitė. Šį metą turėtume paminėti šios knygos 80 metų sukaktį.

Taip pat verta pažymėti, kad jau 1890 metais Chicagoje įsikūrė Paderevskio Koncertinis Klubas. Vėliau šis klubas pasivadino Birutės Koncertinio Klubu. Kaip pirmajam, taip ir antrajam visą laiką pirmininkavo muzikas C. Zilevičius. Reikia pasakyti, kad lietuviai visą laiką mėgo muziką ir dainas. Pirmiesiems lietuviams gyvenimas buvo labai sunkus, teko dirbti ilgas valandas, bet Chicagoje atsirado pakankamas skaičius dainos mėgėjų net klubui sudaryti. Geresnius balsus turįs jaunimas mėgo dainuoti, o kitiems patiko dainų pasiklausyti.

### Savaitraštis Lietuva

1892 metais Chicagoje pradėjo eiti savaitraštis LIETUVA. Jis suvaidino didelį vaidmenį ne vien Chicago, bet ir visos Amerikos lietuvių gyvenime. Kiekvienas savaitraščio numeris padėdavo atvykusiems bemokslams ir mažamokslams pažinti šį kraštą ir stipriau jame atsistoti. Be to, jis padėjo ir pačioje Lietuvoje buvusiems kovotojams burtis ir bendromis jėgomis siekti nepriklausomybės.

Pirmas LIETUVOS numeris išėjo 1892 metų gruodžio 6 dieną. Šį savaitraštį pradėjo leisti S. Rakošas. Jis išleido 8 LIETUVOS numerius, o vėliau laikraštį 1893 metais perėmė V. Zaliauskas. Šis leidėjas išleido 4 LIETUVOS numerius. Tais pačiais 1893 metais LIETUVA perėjo į P. Zacharevičiaus ir S. Lelešiaus rankas. Šie leidėjai išleido net 10 LIETUVOS numerių.

(Bus daugiau)

## Dienų Skeveldros

1. Šiandie eikime "pagrybauti" po okupuotosios tėvynės "meno ir literatūros" pašilės ir pagirius.

Čia "Gyvenimas, paskirtas menui" ("L. ir M." Nr 32). Tai apie dailininką J. Vienožinskį. Profesorius mirė š. m. liepos 29 d. Vilniuje (gimęs 1886.6.29 Zarasų apskr., Obelių vals., Mataučiznos vnk.).

"Tarybinis" nekrologas viso labo apie 80 eilučių (ir tai pastutiniame psl.). Mirusių nebeprisoma. Anot vokiečių priežodžio, mirusieji greit važiuoja žemyn.

Kaip "N. Lietuvoj" pastebėta, J. V-is buvo ne į partijos "pėdą". Palaidotas Antakalnio (ne Rasų) kapinėse. Ir ne "valstybės lėšomis". Manding, žmogus — audra, žmogus — matęs ir — netylėjęs, girdėjęs ir — savo komentarus (kiekvienam veidui ir vardui) pridėjęs, ir negalėjo išlpti į "socialistinį" realizmą! Jis pūrtėsi nuo pačios okupacijos pradžios. Kas negalėjo, kiek "pataisų" praėjo Dekada! ruoštas "Zemės dalijimas"?!  
Kai 1949 m. išėjo į pensiją, dailininkų būry (garsiai, kaip ir visada) tarė: "Pagyvensiu laisvas nuo 'socialistinio' realizmo..."  
1905 m. revoliucijos dalyvis. Tremtinys (Krokuvoj baigė meną). Per siauri čia rėmai žmogui, kaip sakiau — audrai, sušėmė. Tikėkimės, kad laisvas lietuvių menas paskirs dail. prof. J. Vienožinskiui atskirą studiją, o laisvas lietuvių teatras susilauks ne vienos pjesės, kur pirmuoju ar trpe kitų bus ir ans. Kiek čia "tapybinių" kampelių: gincas su P. Rimša dėl "Kovos", gincas su švietimo ministerija dėl meno mokyklos programos (ir — "streikas", ir "deportacija") ir tt. ir tt.

Ak, ne kiekvienas menininkas apsupamas anekdotais ir "paliudytais faktais"... Pirmosios bolševikų okupacijos metu gyveno "ant šiuo per bedugnę", ir galėjo nuplevenyti lyg voratinklis rudenį vėlyje, nesgi nevenė kritikos, nevenė tiesos (pvz. pastabos per V. M. — Putino "ataskaitinę" paskaitą, iš Gruzijos grįžus ir t.t.).  
Beje, 1941 m. pavasariop J. Vienožinskis nutarė savo ūkį "padovanoti", "valstybei". Nutarimą "patvirtino" draugai ir bičiuliai rašytojai (už Vilnelės, Trijų Kryžių papėdė) namuos. Išvažiavo. Grįžo liūdnas. Partija nepriėmė ūkio. Grįžo — audra (guodėsi, kad mokesčius

sumokėsi) honoraran už "Zemės dalijimą", o kitamet "čiučiuoja — liūliuoja" į Sibirą "tapybinių kampelių" paieškoti).

Šie mano žodžiai tebūna... procentai nuo honoraro, kurio Vilniaus radiofonas nebespėjo a. a. J. Vienožinskiui sumokėti, nes vienas okupantas slinko į vakarus, o antrasis okupantas užgriuvo iš rytu. Honoraras už dvi įdomias apybraižas (pasikalbėjimus) — "Vilnius tapybininko akimis".

2. A. Rūkštelė, Chicago, Ill., be reikalo sielojasi (žr. str. "Justinas Vienožinskis, "Draugas" — 1960.8.13.), kad "gal kiek ir keistokai atrodo, kad J. V., būdamas realistinės krypties atstovas Nepriklausomybės metais neišleido nė vieno dailininko-kūrėjo-realisto. Visi nuėjo į modernistines kryptis".

Garbė Profesorui, kad pažino savo metą ir nesistengė gyvenimo (ir — meno!) sraulto sulaukyti; priešingai — buvo lyg elektros laidas, gairė į naujų rytojų.

Kas iš to, kad "Literatūra ir menas" serijomis perspaudina kažkokio maskoliaus K. Naumovo str. "Avangardizmas" ir avangardas ir kitų kitokių, ir serijiniais straipsniais (pvz. "Gera! — pasakė žiūrovas", žr. "L. ir M." Nr 33) reikia "apgailėstanti", kad "Vilniaus Dailės muziejaus salėse, kur buvo eksponuota jubilinejinė dailės paroda Tarybų Lietuvos (skaityk: bolševikų okupacijos! J. C.) dvidešimtmečio garbei"... jaunųjų dailininkų "maistas". Pacituokime keletą "nusikaltimų":

- 1) "nūdienis gyvenimas vaizduojamas blankiai"
- 2) "yra trūkumų... meninės išraiškos priemonių strityje"
- 3) "Draugai dailininkai, prašytume daugiau kūrinių kolūkio (skaityk: bolševikinės baudžiavos! J. C.) gyvenimo temomis"
- 4) "kai kurių dailininkų tapyimo maniera... nepriimtina. Jų (žiūrovų ar ne?) nuomone, realistinė forma, paveiklo užbaigtumas turėtų būti kitoks... 5) Daugelis paveikslų vaizduoja gyvenimą primityviai; grubiais spalvų deriniais, ne-realistine forma".

4. Ak, "Iskusstvo" jau pernai įspėjo, kad "posūkis nuo realizmo yra posūkis į prarają". Ir dar pridūrė: "abstrakčioji dailė yra kosmopolitinė ir Vakarų imperializmo atspalvio". (Tęsinys 2 psl.)

## Deimantinis rojalis

(Tęsinys iš 6-to pusl.)

tokie, ir kiekviena moteriškė turi teisės apsispresti.

— Moteriškė! — pakartojosi jis ir vėl įsiuto. — Ar tu dar atsimeni, kad vos prieš metus aš kasdien atėdavau pas tavę ir neriausi iš kailio, stengdamasis įkalti į tavo galvą nors kiek matematikos? Kas sėdėjo čia per naktis ir kam? Kad tu gautum padorų brandos atestatą!

— Praeitis — mirusi, — atsakė ji iškilmingai.

— Zinoma... Juk tu aukšta dama iš tauriosios draugijos! Iki šiol ji valdėsi šiaip taip, bet dabar pašoko. Ji mielai būtų ir toliau vaidinusi "aukštosios damos" rolę, bet jo paskutiniai žodžiai per daug suerzino ją.

— Ferdie, dabar — lauk! O jei ne, tai aš paskambinsiu, ir tavę išmes tarnas!

Ferdie nusilenkė, netaręs nė žodžio. Jis vis dėlto nemanė, kad ji tiek supykusi, ir turėjo prisipažinti, jog pralaimėjo... bent šiuo momentu.

— Aš norėjau tik pasakyti... — pradėjo jis.

Ji priėjo prie židinio ir palietė pirštu elektrinio skambučio mygtuką, niūriai ir kartu smalsiai žiūrėdama į Ferdie, nes jai buvo įdomu, ką jis darys.

Mr. Ferdinandas Stevingtonas išėjo į gatvę ir pasistatė apikaklę, nes šiltas vakarų vėjas nešė nemalonius lietaus lašus.

Ir štai Ferdie stovėjo prie gražios geležinės tvoros, skiriančios šaligatvį nuo sodo, ir žiūrėjo liūdnomis akimis į ap-

šviestus langus, už kurių liko ji. Jis jautėsi visų aplėistas ir vienišas ir kartu siuto ant visų tų, kuriems buvo geriau, negu jam, kurių niekas nebuvo išvijęs iš namų į lietingą orą ir kurie nenorėjo duoti jam nė vieno trupinėlį nuo savo stalų, lūžtančių nuo valgių ir gėrimų.

Jo soferis Nobbins tyliai privaziavo puikiu Rolls Royce prie šaligatvio.

— Ne, aciū, Nobbins, aš eisiu pėsčias, — tarė Ferdie virpanėiu balsu.

— Bet juk lyja...

— Aš visai ne nepastebėjau, — atsakė Ferdie ir čia pat nusikeikė, gavęs lietaus lašą į akį. — Bet aš vis dėlto eisiu pėsčias, — užsispyrė jis.

Jis dėvėjo elegantiškus juodus lakuotus batus, o gatvė buvo šlapia ir purvina. Jau dažnai įvykdavo taip, kad patys sveikiausieji žmonės susirgdavo gyvybei pavojingomis ligomis tik dėl to, kad peršlapdavo kojas. Mirtis išplėsdavo juos iš šio pasaulio, ir moteris raudonomis nuo asarų akimis klūpėdavo prie mirties guolio. Bet net patys graudžiausieji verksmai nepajėgdavo prikelti mirusiųjų. Ferdie sukando dantis ir žingsniavo palei gatvės grovį.

Gelbėjimo armijos kapela Duke Street kampe grojo gražų chorą: "Krikščionys, kelkite!" Tiesą pasakius, nebuvo reikalo groti būtent šį chorą, nes daugumas krikščionių iš Duke Street jau buvo išsiritę iš lovy. Daugelis šoko, skambant radijo muzikai, o užmigusių po gerų pietų ir išgėrimo klubų kėdėse turėjo

žadinti ne choralas, o kelneriai.

— Aš nevedęs... Ferdie pažūrėjo į jį akimis, išreiškiančiomis nuovargį.

— Neturite šeimos? Stephen buvo tvarkingas ir pamaldus vyras. Jis troško gauti vietą Vidaus Misijoje. Juk jis jau pasakė šeiminkui, kad nevedęs. Iš kur jis gali turėti vaikų. Jis su priekaištu pažūrėjo į Ferdie.

— Iš kur aš galiu turėti vaikų? — tarė jis švelniai, bet vis dėlto su pasipiktinimu.

Ferdie susmuko į gilią minkštą kėdę.

— Stephen, ką jūs veiksite ryt?

Tarnas kostelėjo.

— Jei tamsta leisi, tai aš dalyvausiu rytinėse pamaldose pamestinukų prieglaudoje. Po pietų einu su savo draugais į Marylebone Darbo Namus ir pagrosiu vargšams. Aš labai muzikalus.

(Bus daugiau)

Yra gėda nemokėti savo kalbos ir nepažinti savos literatūros! Norėdami daugiau susipažinti su senąja mūsų literatūra, neatidėliodami įsigykite prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istoriją". Knygos kaina: kietais viršeliais \$3.00, minkštais \$2.00.

Užsakymus adresuokite:  
**NAUJIENOS.**  
1739 S. Halsted Street,  
Chicago 8, Ill.

**PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU**

APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams medžiagų.

**CARR-MOODY LUMBER COMPANY**  
3039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272  
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

**ISIGYKITE LSS LITERATŪROS FONDO** gražiai išleistas mūsų tautos atgimimą vaizduojančias knygas!

S. KAIRIO, LIETUVA BUDO, 416 psl. — kaina \$5.50  
K. BIELINIO, DIENOJANT, 464 psl. — kaina \$6.00  
K. BIELINIO, PENKTIEJI METAI, 592 psl. — kaina \$6.00  
Knygos kietai įrištos ir iliustruotos.

**Įsigykite jas įvairių progų dovanoms!**  
Jas gausite NAUJIENOSE ir Lit. Fonde šiuo adresu:  
**K. BIELINIS, 70 Fifth Avenue, 9th floor, NEW YORK 11, NEW YORK**

**VISUOMENĖS MOKSLŲ, MENO IR LITERATŪROS ŽURNALAS DARBAS**

kritiškai stebi mūsų išeivijos, Lietuvos ir viso pasaulio gyvenimą. Prieš konservatyvią provincialistą tradiciją DARBAS stato humanistines vertybes ir kūrybiškai šviežių žodį.

5410 SIXTH AVE.  
Brooklyn 20, N. Y.

DARBO KAINA YRA TOKIA:  
\$3.00 metams, \$2.00 studentams, paskiras numeris \$1.00

**INTRODUCING**  
The Sensational New  
**EUREKA**  
Mobile Aire Model 1010

SLEEK—SLIM  
Easy To Carry

ONLY 8 1/2" HIGH  
ROLLS EASY  
Can't Tip

With NEW EXCLUSIVE

**Vibra-Beat** CLEANING ACTION  
CLEANS 3 TIMES FASTER

Beats! Sweeps! Suction Cleans!  
For the first time, powerful air-driven "Vibra-Beaters" shake the rug—loosen, dislodge embedded dirt. Cleans 3 times faster.

DELUXE 10-PIECE SET  
CLEANING TOOLS  
NEW UNBREAKABLE HOSE

SPECIAL THIS WEEK!  
**EUREKA**  
Model 860-A  
with tools  
**\$48.88**  
Mfr's original \$79.95

SMALL DEPOSIT  
**\$1.25**  
per week  
MONEY BACK GUARANTEE

**GLASER'S FURNITURE & APPLIANCE CO.**  
5115-5123 So. Kedzie Ave. PProspect 6-1790  
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

## Dienu Skeveldros...

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

"Literatūra Gazieta" susirūpino "beisigimstanciais" me no parodų (anapus gelž. uždangos) lankytojų. Štai partijos dvaro auklėtinio ir reprezentanto skulptoriaus Vučetičio kūrinių parodoj reporteris su išgąsčiu išgirdo tokius atsiliepimus:

"Persirijome šita heroikal" "Atsilikom nuo Vakarų", "Ten, Vakaruose, seniai sutraukyta ryšiai su natūralizmu, primityvizmu, realizmu ir servilizmu", "Gana jau — gana fabrikų kaminų, blankių akvarėlių ir portretų-fotografijų".

Savo metu "L. ir M." perspausdino iš "Tvorcestro" str. apie "silfeivas" ir "esetinį auklėjimą". Kaip matyti iš Varšuvos partinės spaudos, ano straipsnio autorė gavo "partinį atakirį" ir — turėjo aiškintis. Štai čia pasmerktos straipsnio dvi pastraipos:

"... estetinis auklėjimas turi būti nukreiptas, be kitko, ir į tai, kad būtų vystoma fantazija, turtingas asociacinis mąstymas, gebėjimas ieškoti naujų, rasti grožį ne tik ten, kur įprasta, kur jis apčiuopiamas autoritetu. Grožis ne visada mus ša lituras ir šviečia garaisiais vardais: pamėginkite pamalyti jį paprastuose dalykuose — nemantriamie žaisle, vaikiskame piešinyje, ne "didžiųjų žymaus" daiktininko etude.

Dognatizmas — būkštus, sausas, neapsakomai bijąs viso to, kas nesugluotinta ir neprobuota — estetinio vystymosi priešas. Jis savotiškai pasireiškia ir kuriant kažkokį nerašytą kodeksą, liečiantį tokius kultūros elementus, kaip maniera rengtis, susišukuoti ir pan. Reikia daugiau gerbti asmeninio skonio pasirinkimo laisvę. Mados despotizmas yra juokingas, bet ne mažiau juokinga ir mados baimė."

1930.7.17. "partijos ir vyriausybės vadovai" (kaip gražiai apibūdinama trionai J. C.) surengė pamaskėje susitikimą su mokslo, meno ir literatūros darbuotojais. Iš lietuvių, be kitų, buvo K. Korsakas. Ans "L. ir M." Nr 33 idėjo str. "Didelė diena". Čia kaletas ištraukų, kurios išryškina "šeimininkus ir valgyti pakviestus "vergu varovus":

"Štai N. Suslovas (kašgi ne-žino šio budelio pavardės! J.C.)

Siuočių CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIAI, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Illinois, \$5.00 čekį spausdinamai Alekso Ambrose knygai CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA. Prašau manie skaityti šios knygos rėmėjų. Kada baigsite spaudos darbą, tai man priklausančių knygų egzempliorių prašau pasiųsti tokiu adresu:

Vardas ir Pavardė .....  
Numeris ir gatvė .....  
Miestas ir valstybė .....  
Data ..... Parašas .....

nuoširdžiai sveikinas su Tarybų Lietuvos atstovais, kai kuriuos jų maloniai nustebin-damas — jis, pasirodo, gerai atsimeną jų pavardes iš tų pokario metų, kai pats dirbo atsakingą partinį darbą mūsų respublikoje".

"Kur beapsirodytų N. Chruščiovas, visur jis įneša gyvumą, užmezga įdomų pokalbį..."

Taigi, toks tokį pažinol! Tą didelę (savęs niekinimo, vergiškumo, slūžystės) dieną, galima apibūdinti vieno "svečio", būtent — I. Erenburgo žodžiais iš "Krasnaja Nov" (1926 m.):

"Kodėl aklimatizuojamasi bet kuriame dirvožemyje? Tare "Gyvenk", davė kelnes ir dubenį sriubos, vadinasi — gyvenu. Mano gyvenimas primena vodevilį su persirengėjimu, bet užtikrinu, kad nesidargliuju, bet pasiduodu. Galų rasi-nėti, o gyvenime kasdieniame bliauti — bliovinėti ar ma-tuoti nustatytus 300 žingsnių, kaip tai daro labiausia buka-galvis avinas. Išdavystės tame nėra — niekad juk niekas ne-užantspaudavo širdies: "toks sau" — paprastų paprasčiausia einu iš rankų į rankas, vadinasi, nuolat keičiasi šaly, profesijos, įsitikinimai..."

VI. Brazilius (Liet. Bendr. C. Valdybos informacijos ve-dėjas "visuomenės žiniai" štai ką rašo (žr. "Dirva" Nr 96)

Pastaruoju metu tiek Dirvoje, tiek kituose laikraščiuose, tiek asmeniškai ir betarpiškai vienas kitas parodo savo susirūpinimo, kad žiauriai varžom-joji ir smaugiamoji kūryba, kartkartėmis pasiekianti mus iš kankinamos tėvynės, yra nepakankamu griežtumu almeta. Reikia pripažinti, kad daugelis mūsų tuo domimės.

Be to kiekvienas sugeba giliau įžvelgti bei ramia sąži-ne išskirti tai, kas yra vertinga. O juk žinome, kad nors ir rečiau, patenka į mūsų rankas visai kitokių dalykų: meninių ar mokslinių naujienų, kurių ir turinys ir pobūdis mus džiugina, gaivina ir net jaudina. Tokiam dvasios veržlumui su-sekii, patyrinėti ir galų gale pripažinti, CV yra nusprendusi sudaryti specialią komisiją atskiriems lietuvių kultūros reikalams. Valdyba numano, kiek tatai ja įpareigoja, tat stengsis patenkinti visus, kam tat svarbu ar brangu.

Komisija? Tremties ponų ba-jorų "parūpintas" "Index lib-

rorum prohibitorum"?! Nebū-kintie juokdariai visa "kompak-tinė" mase...  
Štai vartau "Draugo" "Mok-s-lą Meną, Literatūrą" (1930.8. 20.). Du autoriai, dvi skirtingos nuomonės!  
Ben. Babrauskas ("Nulinis minties baudžiaivos derlius") rašo:  
"Dabartinė Lietuvos proza reiškia šuolį 50 metų atgal..."  
Jonas Aistis (žr. "Vincio Ra-mono "Miglotas ryšas") rašo:  
"Paskutinį dešimtmetį yra padariusi didelį šuolį proza (ir ne tikta čia, bet ir Lietuvoje). Ir aš matau labai ir labai di-delę ateitį lietuviškai apyska-čiai. Net ir silpnėsi dalykai yra labai paskaitomi".  
Pasirašau po J. Aisčio min-timis. O kas bus, jei kuriamoji (?) Liet. Bendruomenės CV "cenzūra" lieps tikėti Ben. Babrauskos (dar rūsčiau: VI. Braziliuo!) mintimis!  
Ei, vyrai-vyrai argi nėra kur artį veidrodžio?  
J. Ciečnas.

## Studija sienu klausimu

Siomis dienomis išėina iš spaudos inž. V. Zemackio stūdi-ja: *Sienu klausimu* srity tarp Baltijos ir Juodųjų jūrų. (*A study of the Frontiers in the region between Baltic and Black Seas*) su 5 žemėlapiais, santrauka bei paaiškinimais anglų kalba. Viso 124 pusl. (84 pusl. liet. ir 40 pusl. ang-lų k. teksto). Tekste trys pa-veiksiai: Mateikos — žalgirio mūšis, St. Ušinsko — DLK Al-girdas prieš Krenliaus (Mask-vo) vartų, Antano Rūkštelės — Taikos konferencijos užku-lisius. Leidžiama autoriaus lėšomis paminėti 550 metų su-kaktį nuo lemtingo žalgirio mūšio ir skiriama būsimai Laisvų Europos Valstybių Fe-deracijai. Knygos paskirčiai pritaikintas viršelis, nubraižy-tas dailininko A. Rūkštelės. Spaudos darbą atliko V. Vijeik-lis. Čia be autoriaus žodžio, įvade paliesta Aiščių (baltų) tautos genčių likiminė buitis, diskusijų ir sprendimų formo-je gyvdenamos politinės sienos: Oderio-Neisės linija, Dan-cigas buv. Rytprūsių (vokiečių kolonijos) padalinimas tarp Lietuvos ir Lenkijos, poli-tinė siena per "Suvalkų tri-kampį", lietuvių-baltgudžių politinė siena, taip pat tarp-savės politinės sienos lenkų-baltgudžių-ukrainų. Anglų teks-te be santraukos, yra žemėla-pių paaiškinimai, istorinės ži-nios apie Mažąją Lietuvą, Ry-tų ir Pietų Lietuvą, apie lie-tuvių santykių raidą su vokiečiais, lenkais, baltgudžiais ir Maskvos rusais komunistais.

Kiekvieno lietuvių patrioto yra pareiga žinoti Lietuvos valstybės sienas ir už jas su-moningai kovoti. Jas pažinti-ne studijuodami ir joms iš-kovoti padėsime visais būdais

remdami jau išleistas ar nu-matytas išleisti studijas apie šias sienas su mūsų kaimynais. Nedarykime tų liurbiškų klai-dų, kurias darėme su Vilniaus krašto atidavimu: per 20 me-tų nepriklausomo gyvenimo, neparuošę tam klausimui tin-kamos literatūros. Būsimoji Taikos Konferencija ne už kal-nų, o ji bus mums gal šim-tams metų lemtinga...

Sios knygelės tikslas išjudinti iš snaudulio padėties Sienu komisijos studijų (prie VLIKO) rėmimą.

Ją bus galima gauti užsisa-kant pas Mr. P. Norkaitis, 4218 S. Rockwell St., Chicago 32, Ill. (USA) už \$1.50; kitur — \$2.00.

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1960

remdami jau išleistas ar nu-matytas išleisti studijas apie šias sienas su mūsų kaimynais. Nedarykime tų liurbiškų klai-dų, kurias darėme su Vilniaus krašto atidavimu: per 20 me-tų nepriklausomo gyvenimo, neparuošę tam klausimui tin-kamos literatūros. Būsimoji Taikos Konferencija ne už kal-nų, o ji bus mums gal šim-tams metų lemtinga...

Sios knygelės tikslas išjudinti iš snaudulio padėties Sienu komisijos studijų (prie VLIKO) rėmimą.

Ją bus galima gauti užsisa-kant pas Mr. P. Norkaitis, 4218 S. Rockwell St., Chicago 32, Ill. (USA) už \$1.50; kitur — \$2.00.

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1960

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1960

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1960

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1960

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1960

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1960

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1960

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1960

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1960

## Studija sienu klausimu

Siomis dienomis išėina iš spaudos inž. V. Zemackio stūdi-ja: *Sienu klausimu* srity tarp Baltijos ir Juodųjų jūrų. (*A study of the Frontiers in the region between Baltic and Black Seas*) su 5 žemėlapiais, santrauka bei paaiškinimais anglų kalba. Viso 124 pusl. (84 pusl. liet. ir 40 pusl. ang-lų k. teksto). Tekste trys pa-veiksiai: Mateikos — žalgirio mūšis, St. Ušinsko — DLK Al-girdas prieš Krenliaus (Mask-vo) vartų, Antano Rūkštelės — Taikos konferencijos užku-lisius. Leidžiama autoriaus lėšomis paminėti 550 metų su-kaktį nuo lemtingo žalgirio mūšio ir skiriama būsimai Laisvų Europos Valstybių Fe-deracijai. Knygos paskirčiai pritaikintas viršelis, nubraižy-tas dailininko A. Rūkštelės. Spaudos darbą atliko V. Vijeik-lis. Čia be autoriaus žodžio, įvade paliesta Aiščių (baltų) tautos genčių likiminė buitis, diskusijų ir sprendimų formo-je gyvdenamos politinės sienos: Oderio-Neisės linija, Dan-cigas buv. Rytprūsių (vokiečių kolonijos) padalinimas tarp Lietuvos ir Lenkijos, poli-tinė siena per "Suvalkų tri-kampį", lietuvių-baltgudžių politinė siena, taip pat tarp-savės politinės sienos lenkų-baltgudžių-ukrainų. Anglų teks-te be santraukos, yra žemėla-pių paaiškinimai, istorinės ži-nios apie Mažąją Lietuvą, Ry-tų ir Pietų Lietuvą, apie lie-tuvių santykių raidą su vokiečiais, lenkais, baltgudžiais ir Maskvos rusais komunistais.

Kiekvieno lietuvių patrioto yra pareiga žinoti Lietuvos valstybės sienas ir už jas su-moningai kovoti. Jas pažinti-ne studijuodami ir joms iš-kovoti padėsime visais būdais

remdami jau išleistas ar nu-matytas išleisti studijas apie šias sienas su mūsų kaimynais. Nedarykime tų liurbiškų klai-dų, kurias darėme su Vilniaus krašto atidavimu: per 20 me-tų nepriklausomo gyvenimo, neparuošę tam klausimui tin-kamos literatūros. Būsimoji Taikos Konferencija ne už kal-nų, o ji bus mums gal šim-tams metų lemtinga...

Sios knygelės tikslas išjudinti iš snaudulio padėties Sienu komisijos studijų (prie VLIKO) rėmimą.

Ją bus galima gauti užsisa-kant pas Mr. P. Norkaitis, 4218 S. Rockwell St., Chicago 32, Ill. (USA) už \$1.50; kitur — \$2.00.

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1960

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1960

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1960

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1960

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1960

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1960

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1960

## DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGŲ PRITAIKO AKINIUS 6322 SO. WESTERN AVENUE Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vakaro. Seštadieniais nuo 10 iki 1 val. Treč. uždaryta. Kita laik susitarus. Ofiso telefonai: PROspect 8-3229 Rezid. telefonai: WAibrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717 DR. S. BIEŽIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3148 WEST 63rd STREET Val: kas diena po pietų 1-3; vak 7-8 tikiai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmd. ofisas uždarytas. Rez.: 3241 WEST 66th PLACE Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS Inktų ir šlapimo takų chirurgija Tel.: PROspect 6-1795 2300 W. 51st St., Chicago, Ill. Oakley Medical Arts Bldg. arba Elgin, Illinois Tel.: OWens 5-0533 Valandos pagal susitarimą.

DR. PETER BRAZIS PHYSICIAN AND SURGEON 2434 WEST 71st STREET Ofisas: HEmlack 4-5849 Rezidencija: HEmlack 4-2374 OFISO VALANDOS: Pirmad. Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9. Antrad. nuo 1-5. Trečiad. ir Seštadienį tikiai susitarus.

DR. JONAS G. BYLA-BYLAINIS Nervų-Smagonų Ligos. Chirurgija OAKLEY MEDICAL BLDG. 2300 W. 51st St. Valandos: Seštadien. susitarus, skambinti TIK Pirmad., Antrad., Ketvirt., Penkt., TIK nuo 2-4 ir 6-8 vak.: PR 6-1795, Rez. TREmont 9-5890

Ofiso telefonai: VIRginia 7-0036 Rezidencijos: BEverly 8-8244 DR. T. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Akuserija ir moterių ligos. 4157 ARCHER AVENUE Ofiso valandos: Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Seštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų. Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez.: RE 7-6867 DR. BR. GAIZIUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Seštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3844 WEST 63rd STREET Ofiso val: kasdien nuo 1-4 po pietų ir 6-8 vakaro. Trečiad. ir šestad. uždaryta. Ofiso tel.: POrrmouth 7-6005 Rezid. telefonai: GARDens 3-7278

GRovehill 6-1595 DR. Aldona A. Juska AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE IR PRITAIKO AKINIUS Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą. Iškyrus trečiadieniais ir seštadieniais 2422 W. MARQUETTE ROAD Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381 DR. F. V. KAUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1407 So. 49th Court, Cicero Kasdien 10-12 ir 4-7 Treč. ir Seštadienį tik 10-12.

Tel. ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1519 DR. P. KIELIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4938 W. 15th St., Cicero, Ill. Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro Trečiadieniais uždaryta Seštadieniais 12-4 val.

Ofiso telefonai: LAfayette 3-3210 Jei neatsiliepia laukite KEdzie 3-2868 DR. Emily V. KRUKAS GYDYTOJA IR CHIRURG 4146 SO. ARCHER AVENUE Val: kasdien po pietų nuo 12-3:00 Daily afternoons. Vakara: pirmad., antrad., ketv. nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732 DR. A. MACIUNAS CHIRURGAS 2454 W. 71st St. (71st ir Campbell) Val: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet., antrad. ir penktad. 5-8 val. vak.

"NAUJENOSE" gali rašyti kiekvienas ir apie viską.

DR. ANNA BALIUNAS AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGŲ PRITAIKO AKINIUS 6322 SO. WESTERN AVENUE Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vakaro. Seštadieniais nuo 10 iki 1 val. Treč. uždaryta. Kita laik susitarus. Ofiso telefonai: PROspect 8-3229 Rezid. telefonai: WAibrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717 DR. S. BIEŽIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3148 WEST 63rd STREET Val: kas diena po pietų 1-3; vak 7-8 tikiai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmd. ofisas uždarytas. Rez.: 3241 WEST 66th PLACE Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS Inktų ir šlapimo takų chirurgija Tel.: PROspect 6-1795 2300 W. 51st St., Chicago, Ill. Oakley Medical Arts Bldg. arba Elgin, Illinois Tel.: OWens 5-0533 Valandos pagal susitarimą.

DR. PETER BRAZIS PHYSICIAN AND SURGEON 2434 WEST 71st STREET Ofisas: HEmlack 4-5849 Rezidencija: HEmlack 4-2374 OFISO VALANDOS: Pirmad. Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9. Antrad. nuo 1-5. Trečiad. ir Seštadienį tikiai susitarus.

DR. JONAS G. BYLA-BYLAINIS Nervų-Smagonų Ligos. Chirurgija OAKLEY MEDICAL BLDG. 2300 W. 51st St. Valandos: Seštadien. susitarus, skambinti TIK Pirmad., Antrad., Ketvirt., Penkt., TIK nuo 2-4 ir 6-8 vak.: PR 6-1795, Rez. TREmont 9-5890

Ofiso telefonai: VIRginia 7-0036 Rezidencijos: BEverly 8-8244 DR. T. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Akuserija ir moterių ligos. 4157 ARCHER AVENUE Ofiso valandos: Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Seštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų. Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez.: RE 7-6867 DR. BR. GAIZIUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Seštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3844 WEST 63rd STREET Ofiso val: kasdien nuo 1-4 po pietų ir 6-8 vakaro. Trečiad. ir šestad. uždaryta. Ofiso tel.: POrrmouth 7-6005 Rezid. telefonai: GARDens 3-7278

GRovehill 6-1595 DR. Aldona A. Juska AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE IR PRITAIKO AKINIUS Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą. Iškyrus trečiadieniais ir seštadieniais 2422 W. MARQUETTE ROAD Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381 DR. F. V. KAUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1407 So. 49th Court, Cicero Kasdien 10-12 ir 4-7 Treč. ir Seštadienį tik 10-12.

Tel. ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1519 DR. P. KIELIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4938 W. 15th St., Cicero, Ill. Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro Trečiadieniais uždaryta Seštadieniais 12-4 val.

Ofiso telefonai: LAfayette 3-3210 Jei neatsiliepia laukite KEdzie 3-2868 DR. Emily V. KRUKAS GYDYTOJA IR CHIRURG 4146 SO. ARCHER AVENUE Val: kasdien po pietų nuo 12-3:00 Daily afternoons. Vakara: pirmad., antrad., ketv. nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732 DR. A. MACIUNAS CHIRURGAS 2454 W. 71st St. (71st ir Campbell) Val: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet., antrad. ir penktad. 5-8 val. vak.

## DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGŲ PRITAIKO AKINIUS 6322 SO. WESTERN AVENUE Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vakaro. Seštadieniais nuo 10 iki 1 val. Treč. uždaryta. Kita laik susitarus. Ofiso telefonai: PROspect 8-3229 Rezid. telefonai: WAibrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717 DR. S. BIEŽIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3148 WEST 63rd STREET Val: kas diena po pietų 1-3; vak 7-8 tikiai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmd. ofisas uždarytas. Rez.: 3241 WEST 66th PLACE Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS Inktų ir šlapimo takų chirurgija Tel.: PROspect 6-1795 2300 W. 51st St., Chicago, Ill. Oakley Medical Arts Bldg. arba Elgin, Illinois Tel.: OWens 5-0533 Valandos pagal susitarimą.

DR. PETER BRAZIS PHYSICIAN AND SURGEON 2434 WEST 71st STREET Ofisas: HEmlack 4-5849 Rezidencija: HEmlack 4-2374 OFISO VALANDOS: Pirmad. Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9. Antrad. nuo 1-5. Trečiad. ir Seštadienį tikiai susitarus.

DR. JONAS G. BYLA-BYLAINIS Nervų-Smagonų Ligos. Chirurgija OAKLEY MEDICAL BLDG. 2300 W. 51st St. Valandos: Seštadien. susitarus, skambinti TIK Pirmad., Antrad., Ketvirt., Penkt., TIK nuo 2-4 ir 6-8 vak.: PR 6-1795, Rez. TREmont 9-5890

Ofiso telefonai: VIRginia 7-0036 Rezidencijos: BEverly 8-8244 DR. T. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Akuserija ir moterių ligos. 4157 ARCHER AVENUE Ofiso valandos: Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Seštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų. Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez.: RE 7-6867 DR. BR. GAIZIUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Seštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3844 WEST 63rd STREET Ofiso val: kasdien nuo 1-4 po pietų ir 6-8 vakaro. Trečiad. ir šestad. uždaryta. Ofiso tel.: POrrmouth 7-6005 Rezid. telefonai: GARDens 3-7278

GRovehill 6-1595 DR. Aldona A. Juska AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE IR PRITAIKO AKINIUS Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą. Iškyrus trečiadieniais ir seštadieniais 2422 W. MARQUETTE ROAD Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381 DR. F. V. KAUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1407 So. 49th Court, Cicero Kasdien 10-12 ir 4-7 Treč. ir Seštadienį tik 10-12.

Tel. ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1519 DR. P. KIELIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4938 W. 15th St., Cicero, Ill. Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro Trečiadieniais uždaryta Seštadieniais 12-4 val.

Ofiso telefonai: LAfayette 3-3210 Jei neatsiliepia laukite KEdzie 3-2868 DR. Emily V. KRUKAS GYDYTOJA IR CHIRURG 4146 SO. ARCHER AVENUE Val: kasdien po pietų nuo 12-3:00 Daily afternoons. Vakara: pirmad., antrad., ketv. nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732 DR. A. MACIUNAS CHIRURGAS 2454 W. 71st St. (71st ir Campbell) Val: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet., antrad. ir penktad. 5-8 val. vak.

"NAUJENOSE" gali rašyti kiekvienas ir apie viską.

DR. ANNA BALIUNAS AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGŲ PRITAIKO AKINIUS 6322 SO. WESTERN AVENUE Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vakaro. Seštadieniais nuo 10 iki 1 val. Treč. uždaryta. Kita laik susitarus. Ofiso telefonai: PROspect 8-3229 Rezid. telefonai: WAibrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717 DR. S. BIEŽIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3148 WEST 63rd STREET Val: kas diena po pietų 1-3; vak 7-8 tikiai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmd. ofisas uždarytas. Rez.: 3241 WEST 66th PLACE Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS Inktų ir šlapimo takų chirurgija Tel.: PROspect 6-1795 2300 W. 51st St., Chicago, Ill. Oakley Medical Arts Bldg. arba Elgin, Illinois Tel.: OWens 5-0533 Valandos pagal susitarimą.

DR. PETER BRAZIS PHYSICIAN AND SURGEON 2434 WEST 71st STREET Ofisas: HEmlack 4-5849 Rezidencija: HEmlack 4-2374 OFISO VALANDOS: Pirmad. Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9. Antrad. nuo 1-5. Trečiad. ir Seštadienį tikiai susitarus.

DR. JONAS G. BYLA-BYLAINIS Nervų-Smagonų Ligos. Chirurgija OAKLEY MEDICAL BLDG. 2300 W. 51st St. Valandos: Seštadien. susitarus, skambinti TIK Pirmad., Antrad., Ketvirt., Penkt., TIK nuo 2-4 ir 6-8 vak.: PR 6-1795, Rez. TREmont 9-5890

Ofiso telefonai: VIRginia 7-0036 Rezidencijos: BEverly 8-8244 DR. T. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Akuserija ir moterių ligos. 4157 ARCHER AVENUE Ofiso valandos: Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Seštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų. Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez.: RE 7-6867 DR. BR. GAIZIUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Seštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

### Deimantinis rojalis

(Atkelta iš 5-to psl.)

tikrai mačiau laikraščiu iškar- pas, kyšančias iš jo švarko ki- šenių! Ne, aš ten neesiu ir ne- noriu, kad tu ten eitum! Ar aišku, Letty?

Ji pabraukė ranka savo kak- tą, ant kurios buvo nusvirę puikūs, lyg auksiniai, plaukai, ir atsilosė kėdėje.

— Tiesą pasakius, aš neži- nau, kas tas vyras, apie kurį tu auolat kalbi. Tas storas, juo- daplaukis...

— Savaiame aišku, Poggy, — pasipiktinęs atsakė Ferdie

— A-a! — ramiai tarė Let- ty ir atsiduso.

Ji dabar jau rimtai pažiūrė- jo į Ferdie. Kiekvienas jos vei- do, bruozas rodė, jog ji labai gerai supranta padėties rim- tumą. Ji numovė deimantinių sužadėtuvinį žiedą ir padėjo jį ant stalo, Ferdie neramiai žvilgtelėjo į žiedą, paskui į ją.

— Neturi jokios prasmės tęsti šį nemalonų pasikalbėji- mą, — griežtai tarė ji. — Aš buvau priversta suprasti, jog mano idealai žuvo.

— Ką visa tai reiškia? Zu- vo tavo idealai? Tai panašu į kino dramą apie meilę ir pasi- aukojimą.

— Nusiramink, mudu turi- me atsiveikinti be piktų žo- džių, — atsakė ji ir ištiesė jam ranką. — Aš niekad tavęs ne- užmiršiu, Reggie.

Jo veidas išreiškė despera- ciją.

— Neturi jokio tikslo aiš- kiinti tau, jog mano vardas Ferdinandas. Tu jau pakanka- mai apsiuokina.

Jis buvo visai įsiutęs.

— Nedrįsk mesti jo į ugnį, — perspėjo ji, pamačiusi, kad jis griebė žiedą.

— Labai klysti! Šitas daik- telis kainuoja šimtą dvidešimt penkis svarus. Atmetus dešim- ties procentų nuolaidą, kuri buvo man padaryta, nes aš ge- rai pažįstu firmos direktorių. Nejaugi tu manai, jog aš esu toks idiotas, kad išmesiu šito- ki turtą? Aš norėjau tik pa- žiūrėti, ar tu nebūsi kartais įtenkus žiedo, Bel ne! Tu vis dėl to buvai pakankamai rū- pestinga. Na, tad, sudie, Letty!

Ji taip keistai pažiūrėjo į jį, jog jis staptelėjo.

— Sakyk, ar vyksi liūtų me- džioti? — ironiškai paklausė ji.

Jis beviltiškai tylėjo.

— O gal tu pasistatysi na- muke Centrinės Afrikos širdy- je, ten, kur siaučia drugys? Kai pirmiau tu pasakodavai man šitokias istorijas, tai aš tau ti- kėjau, Ferdie. Vieną kartą, kai tu buvai dingęs, aš net ieškojau tavęs per visus didžiuosius laikraščius. Bet tą patį vaka- rą aš pamačiau pave pas Chiro, kur tu mokei Molly Fetting- ham šokti naująsias tango, Ferdie, pagalvok, kad tu čia kalbi su daug kentėjusia mo- terim.

— Nedaryk man priekaiš-

tu! Aną vakarą aš pasivėlinau į garlaivį.

— Žinoma. Juk tu buvai la- bai užsiėmęs gėrėdamasis nu- ga Molly nugara. Aš tave pa- kankamai gerai pažįstu. Nie- kur tu nevažiuosi, o jau į Af- riką — tai tikrai ne. Ryt tu vėl maldausi, atsiklaupęs čia pat ties manim.

Ji parodė į kilimą, ir Ferdie atidžiai įsižiūrėjo į jo raištą.

Pro langus buvo girdėti švel- nūs bažnyčios varpų garsai ir kalėdinės giesmės. Gelbėjimo armijos kapela griežė prie ar- timiausias gatvių sankryžos.

— Tad šiandien kūčių va- karas, — su kartėliu tarė jis.

— Taip, šiandien gruodžio dydešimt ketvirtoji — nejaugi neatsiminei?

— O ryt — pirmoji Kalėdų diena, čia ateis, žinoma, tas jaunuolis kiaulės taukais iš- leptais plaukais, tas tavo Pog- gy. Galėsi jam padainuoti:

— "Kas pasakys, kur aš pasi- sėsiu šią naktį?" Ir galėsi juok- tis susiėmus pilvą, kai jis tau pasakos savo vaikiškus anek- dotus, išdygusius svetimame mėslyne. Deja, šiandien neiš- plaukia nė vinas garlaivis į

Azija, bet, gal būt, tu pagalvo- si kada nors apie tai, kad aš visai vienišas sėdžiu smuklėje ir skandinu aluje savo kančias! Visai vienišas...

— Aišku, tau nereikia pa- galbininkų, kai tu geri alų, — šaltai atsakė ji. — Ferdie, aš linkiu tau linksmy Kalėdų! Tš tikro, kam mudviem pyktis? Kodėl mudu negalime likti ge- ri draugai? Deja, jau prieš kurį laiką aš supratau, jog mudvie- jų temperamentai perdau skir- tingi. O šiandien laikai jau ki- tariausi.

(Tiesius 8-ame pusl.)

**Hide-a-matic SLEEPER SOFA**

**4 1/2" FOAM RUBBER REVERSIBLE CUSHIONS**

**INCLUDES FULLSIZE SEPARATE INNERSPRING MATTRESS**

**\$149**

**SPECIALY PRICED...**

**10 DOWN DELIVERS**

**MATCHING CHAIR \$59**

**STEP-ON PEDAL MAKES OPENING EASY**

**BEDDING STORES INSIDE**

**TILTS FOR EASY CLEANING**

**A truly handsome outfit that will add Day and Night beauty and comfort to your home. The big de luxe sleeper sofa has effortless and fully automatic open and close mechanism. Sleeps 2 comfortably.**

Budriko kainos žemesnės negu pačios žemiausios bet kur kitur visoje Chi- cagoje. Taip pat turime rakandų, pigių ir brangių, Gaziniai pečiai, tele- vizijos, šaldytuvai, skalbiamosios mašinos.

## Budrik Furniture

3241 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

Tel.: CALumet 5-7237

Atdara pirmadienį ir ketvirtadienį iki 9:00 val. vakaro.

Radio programos sekmadieniais nuo 2:15 iki 3 val. po pietų, iš stoties WHFC, 1450 kA.

### Šėtonas grasina pasauliui

Šiurpus velnio apsidėimas mūsų dienomis Amerikoje

Čia pateikiamoji antraštė yra antraštė iš 54 psl. knyge- lės-leidinio su sekančiais įra- šiais:

—Nulla osta stampa da pate della Congregazione Salesiana

Castelnuovo Don Bosco, 8-11-1953

Sac. Jos. Zeliauskas, rev. del. Visto nulla osta alla stampa Torino, 24-11-1953

— Can. T. Costagno, Rev. Del. Imprimatur Taurini, 24-11-1953

Can. L. Coccolo, V. G. Leidėjas: kun. Ant. Sabas

Lietuvių Saleziečių spaustuvė Castelnuovo Don Bosco (Asti), Italia — 1954

Mes, dabar dar gyvi lietuviai, atsimeiname tuos laikus (prieš Nepriklausomybę), kai retai kuriame trobos kamine, retai kurioje jaujoje, retai kurioje kluno peludėje nebūtų buvę velnių. O jau kelių patiltėse, pelkėse ir raistuose buvo gau- su velnių, kurie haugino mūsų tautiecius, drumstė jų ramų gyvenimą, dažnai pasiversdami raguotais vokiečiais. Toki vokiečių pavirtusį velnių mū- sų tautiečiai atpažindavo iš arklio kanopos bato vietoje. Šie juodi raguoti padarai pastoda- vo lietuviai keleiviu kelią, klaidindavo ir įvairius pokš- tus bei išdaigas išdarinėdavo. Nepriklausomybės metais ši velnių velniava jau rečiau te- pasikartodavo.

Visiems, kas mokėsi žmoni- jos praėties istorijos, šiurpu prisiminti viduramžių raganų lauzus, varamus velnių (eg- zorcizmus) iš velnių apstėtu- jų ano meto 'griėsninkų', daž- niausia moterų. Tatai buvo ga- lima ir taip buvo buvę anuo- met prieš 600 metų, bet kad šėtonas būtų toks drąsus bei žūlus mūsų amžiuje ir net čia, civilizotoje Amerikoje. — Jungtinėse Amerikos Valsty- bėse, jau vis dėlto nuostabu, bet savaip įdomu.

Taigi, aukščiau išvardintam leidinyje-knygelėje su atatin- kamų katalikų bažnyčios dvasi- ninkų ir įsilaigų leidimu, pa- slauga ir patvirtinimu yra smulkmeniškiausiai aprašomas "šiurpus velnio apsidėimas mū- sų djenomis JAV".

Tatai buvo Jovos valstybė- je Earlingeno parapijoje 1928 metų vasarą. Šios parapijos klebonas kun. Juozapas Stei- geris leido kapucinui tėvui Teo- filui, O. M. Cap., vedusiam Earlingeno parapijoje misijas, atlikti egzorcizmą — išvaryti velnią iš velnio apstėtos mo- ters, gyvenusios netoli Earlin- geno. Klebonas Steigeris sutiko, kad tėvas Teofilis varytų vel- nių iš apstėtosios, nes tatai tėvui Teofilui buvo jau ne

pirmas kartas ir dėl to vys- kupas "ir šį atvejį vėl jam pa- tikėjo". Buvo susitarta su kle- bono ir vienuolyno viršininke egzorcizmą vykdyti vienuoly- ne. "Sutarta diena ir vyvskupo leidimas vykdyti egzorcizmą Earlingene, Jovoje, buvo čia pat". Velnio apstėtoji "buvo pamaldī ir visų gerbiama 40 m. mergina, kuri savo jaunystę praleido be jokio priekaišto".

Egzorcizmas buvo vykdomas sekančiais:

"Apstėtoji buvo paguldūta ant čiužinio ir pritvirtinta ge- ležinėje lovoje. Tėvo Teofilio nurodymu apstėtosios ranko- vės ir suknelė buvo stipriai surišta, kad būtų išvengta vel- nio pokštų. Pačios stipriosios vienuolės buvo parinktos pa- dėti tuo atveju, jeigu kas nors atsiliktų. Kai tik buvo pradė- tos kalbėti Bažnyčios nurody- to maldos, moteris tuojau nu- stėjo sąmonės ir tokioje būse- noje išbuvo visą egzorcizmo laikotarpį. Jos akys buvo taip stipriai užmerktos, kad jokia jėga jų negalėjo atmerkti. Vos tik tėvas Teofilis pradėjo eg- zorcizmo formulą, kai jokia plaukus šiaušianti scena: žai- bo greitumu apstėtoji atsilpai- davo nuo lovos ir ją laikantį rankų ir iškilusį į orą, pakibo ant sienos virš durų. Reikėjo stiprios jėgos nutraukti ją nuo sienos žemyn ir vėl paguldyti lovoje. Egzorcizmas vyko to- liau. Staiga ore pasigirdo ve- riantis balsas. Pagaliau, tary- tum bliantų būrys laukinių gy- vulių, — toki baisūs balsai pa- sigirdo pro apstėtosios moters burną".

Iš tolimesnės iš apstėtosios moters velnio varymo eigos paaiškėjo, kad moterį buvo apstėdęs ne vienas velnias, o daugybė. Dėl to tėvas Teofilis klausė: "Kas yra iš jūsų vyriausias? Kuo tu vardu?"

— Belzebubas, — atsako vel- nias, lodamas lyg pragaro šuo.

— Tu vadini Belzebubas, — klausia egzorcistas toliau: — Ar nesi tu Luciferis, vel- nių kunigaikštis?

— Ne, — sako velnias, — ne kunigaikštis, bet vienas iš vadų.

"Buvo aišku, kad pragaro jė- gos vykdė savo vyriausios va- dovybės įsakymus. Panašiai, kaip karo vadai — generolai ar feldmaršalai siunčia naujo- kus ir veteranus vykdyti tam tikrus, kartais labai sunkius uždavinius, taip ir velniai, at- rodė, žūt būt, vykdė savo va- do įsakymą".

"Velnių atsparumas palaips- niui pradėjo silpnėti. Egzor- cizmo daromos kančios jiems pasirodė jau nebepakeliamos. Su dideliu sunkumu ir nusi- minimu jie pareiškė, kad pa-

galiau turės grįžti į pragarą".

Vienok tėvas Teofilis buvo jau gerai patyręs ir pažinojo velnių klastingumą ir apgau- lę, todėl pareikalavo, kad vel- niai, išeidami iš apstėtosios, duotų ženklą, pasakydami sa- vo vardus. Tėvas Teofilis kal- bėjo: "Išseikite jus, pragaro su- tvėrimai! Išėik šėtone, Judo karalystės liūte!"

Šiuo momentu moters kū- nas sudrībo, ir ji parkrito ant lovos. Pasigirdo tolstantieji balsai:

— Belzebubas — Judas — Jokūbas — Mina; Belzebubas — Judas — Jokūbas — Mina. Pragaras — pragaras — pragar- as!

"Visi dalyvavusieji buvo la- bai nusigandę, bet koks laimin- gas momentas buvo po to, kai moteris pirmą kartą atvėrė savo akis ir burną: kankinan- ti šėtono baisumą pakeitė dva- sios džiaugsmas ir širdies ramy- bė."

Taip tat susidorota su pra- garo galybe. Betgi iki šiol nie- kam nei motais, kad Ameri- ka turi tokius pajėgius egzor- cistus, kaip kapucinas tėvas Teofilis, o ne be to, kad ir daugiau tokių tėvų kapucinų J. A. Valstybių prezidentas J. A. Valstybėse katalikų baž- nyčios vyriausybės žinioje ne- būtų. Todėl apgalėtina ir nuos- labu, kad šie didelės patirties ir pajėgumo velnių varytojai — egzorcistai nepanaudojami, kad išvarytų velnius ir iš Krem- liaus velnių apstėtųjų bolše- vikų: Chruščiovo, Mikojano, Suslovo, Serovo ir kitų, o pa- galiau ir čia pat Washingtono velniokuojančio Menšikovo.

Todėl, kai bus išrinktas nau- jas J. A. Valstybių prezidentas ir bus Chruščiovo pakviestas jį vizituoti Kremliuje, Ameri- kos katalikų bažnyčios vyriau- sybė turėtų naujam preziden- tui pasiūlyti pasiimti į Krem- lių ir keletą labiausiai patyr- susių egzorcistų iš velnių ap- stėtųjų Kremliaus valdovų vel- niams išvaryti. Galima įsivaiz- duoti, kaip džiaugtųsi visas pasaulis, pasijutęs išvaduotas iš Kremliaus velnių apstėtųjų bolševikų, žmonijai grasinan- čių karu, badu, maitatimis, suirutėmis ir visokia kītokia velniava. Tuomet atominių bombų gamyba būtų tuojau nutraukta ir bilijonai dolerių, skiriamų moderniškams gink- lams — raketoms ir kt., galė- tų būti panaudoti taikingo žmonių ir tautų gyvenimo pa- žangai. Kremliaus velnių ap- stėtųjų apstėtos — pavergtos tautos atgautų nepriklausomy- bes. Būtų taika, gerbūvis bei pažanga visame pasaulyje. Amerikai bepasilikty tiktai rū- pestis pasivyti Rusiją ruošeje skristi į mėnulį, Marsą ir ki- tas planetas. O kaip džiaug- tųsi Amerikos biznieriiai, kai Su dideliu sunkumu ir nusi- minimu jie pareiškė, kad pa-

### Instituto studentų darbų paroda

Šio mėnesio 11 d. baigiasi Chicagos Meno Instituto 81-oji studentų darbų paroda. Šių metų tos rūšies paroda yra gau- si įvairiais mokinių meno dar- bais, užimanti muziejiaus ant- rojo aukšto kone visas sales.

Paroda gerai paruošta: iš- statyti tiktai geriausi studentų darbai, kurie apima visas meno šakas, pradedant dai- liuoju menu ir baigiant taiko- muoju. Gausus yra tapybos skyrius. Dauguma abstrakčios, bet yra ir gerų realistinių ta- pybos darbų. Yra gana geros grafikos, akvarėlės, litografijos, aforto, serigrafijos, etc. To- liau seka keramika, lipdyba, tekstilė, vidaus dekoravimo pa- vyzdžiai, planų skyrius, nedaug kaligrafiško rašto, anatomijos ir meno istorijos pavyzdžių.

Studentų sąrašė yra 4 lie- tuviškos pavardės: Kęstutis Zapkus, šiais metais, baigda- mas šią mokyklą, laimėjo \$3,000 stipendiją, Dorothy Ku- chinski, Juška ir Brazdys.

Parodoje yra trys puikūs Zapkaus kūriniai: piešinys (fi- gūros), akvarėlė ir litografija. Brazdžio — keramika, Kuchin- ski — impresionistinė akvare- lė, Juškos — realistinis tapy- bos darbas.

Duotas specialus pradinių mokinių skyrius, 9-13 metų amžiaus, kurie mokosi kitose mokyklose. Vaikų skyrelyje iš- statyti daugiausia spalvotos kreidos piešiniai ir lipdyba.

Tenka pasidžiaugti, kad Me- no Instituto mokymo persona- las sugeba, be privalomų "kal- tinų" dalykų, studentus auklė- ti ir kūrybos atžvilgiu.

Šiais metais keletas Chica- gos Meno Instituto studentų parodė originalumo ir inicia- tyvos.

Praėjusiais mokslo metais Institute buvo užregistruota daugiau, kaip penki tūkstan- čiai studentų. Šį mokslo sezo- ną tikimasi susilaukti daugiau studentų įvairioms klasėms. Mokytojų personalas susideda iš daugiau, kaip 250 asmenų. Studentų čia yra iš viso pasau- lio. M. Silekis

— Bet koks didelis veiksnys atkreipia parazitų dėmesį.

— Drąsa skatina pažangą. Baimė yra barbarizmas. Drąsa — civilizacija. Ingersoll

— Yra įžaidimas ignoranto pagyrimai.

— "Mein Kampf" yra bibli- ja demencio praecox.

— Pinigai gali neduoti lai- mės, bet turėdamas pinigų, gali gyventi patogiai ir be laimės.

— Kultūros pasauly yra tik- tai vienas autoritetas — fakty įrodymas.

PRECISION CRAFTED

25 GREAT CALLS

PHILIP S. OLT CO. PEKIN, ILLINOIS

OLT GAME and BIRD CALLS

Iš okupuotos Lietuvos lyrikos

VILNIUS NAKTĮ

Janina Degutytė

Gal todėl, kad taip tave myliu —
Žodžių tau ilgai nesurandau...
Šitą naktį, šešėliuotą, tylią,
Pašaukė mane vardu...

... Vilniau, Vilniau... aš kaip muziką girdžiu
Tavo bokštų ir bokštelių siluetus
Mėlynam skliaute, pilnam žvaigždžių,
... Lyg iš mano kraujo tu nulietas...

Gatvės, aikštės, mūrai, skersgatviai vingiuot
Žiūri į mane gyvi.
Kaip veiduos — kiek skausmo išnešioti!..
Ir kokia gyvybe tu srvi...

Ir sukaupęs visą ilgęsi ir jėgą visą —
Akmeninis sakalas su plakančiu širdim —
Tamsmėlynėm tu erdvėm skrendi,
Į saulėtęki ištiesęs miltžino sparnus —
Jaunas ir galingas, neramus —
Akmeninis sakalas — karšta širdim!

PAVASARIUI

Netikiu, kad tu išeit gali
Ir palikt mane.
Ir kad vasara ateis — puošni, tyli,
Išdidi, vidurdienio ramybė nesina.
O ruduo — sultingų obuolių palinks nunokęs...
Snaigėmis akis bučiuos žiema...

Ne, Ramybės aš — kaip verkimo neišmokus
Ir laiminga — su tavim tik bėgdama,
Netikiu, kad tu išeit gali
Ir palikt mane!
Vasara palies gal plankus, veidą,
Tik ne širdį, Ji man svetima.
Amžinai girdėsiu tavo šauksmo gaidą,
Kvepiančią pirmąja žaluma.

O turtingus rožių, aukso varpų vainikus
Tegul žemei dovanos kiti kiti...
Aš tik bėgsiu su tavim per bundančius laukus —
Tolima perkūnija tu grūdėsi širdy,
Bėgsiu tik per bundančius laukus —
Degs žaliai šakelė beržo, rankoj iškelta,
Ir su ja aš būsiu taip tvirta.

Netikiu, ak, netikiu, kad tu išeit gali
Ir palikt mane!
Sauk mane ir vesk mane toli,
O tave aš sveikinsiu daina.

PAVASARIO DIENA

Nuo žydrinės balkšvo debesėlio
Ligi klonių, lig žalių, plėčių —
Aukso stygom spinduliai virpėjo.
Ir girdžiu aš dieną — vieversėlį —
Kai stygas tas troškuliū liečiu...
Gera taip, kad mes čionai atėjom —
Tu, diena pavasario, ir aš,
Neskubėk išeit, dar pasilik,
Patylėkim truputį ir pamastykim —
O kokio ryto ateis ir ką alneš?...
Patylėkim truputį ir pamastykim —
O kokie ją pasitiksime mes?...
Patylėkim truputį ir pamastykim...

PADEKA

Gyvenime, tau noriu padėkoti...
Tik ne už džiugios trapiasias minutes,
O už ilgiausias valandas žaizdre,
Tenai išmokau aš tas minutes
Į laimės antplūdžius išleisti,
Tenai išmokau — atvira —
Visokias tavo dovanas priimti,
Paversti sopulį į jėgą — džiugsmo dainą
Ir amžinajam tau iš naujo gimti,
Tenai — žaizdre — tave mylėt,
Tave mylėti aš išmokau,
Su meile ta — į mūsų lėk,
Su meile — priešų nugalėt,
Žaizdre tave mylėt išmokau.

Gyvenime, tau noriu padėkoti —
Kad aš juokiuos ir darganoj keliu,
Kad nepavargdama galiu teškoti ir teškoti,
Kad už tave kovot galiu.

J. VLKS

Lietuvių - Prūsų valstybių giminingumas

3.

"Obrazovaniya Litovskago gosudarstva" veikalas autorius V. T. Pašuta yra nuomonės, kad Lietuvos valstybės atsiradimo priežastį pažinimas, be prūsų vienuolikos politinių sričių junginių istorijos žinojimo, nėra įmanomas. Senesnėje praeityje tos dvi tautiniai giminingos grupės, kaip artimi kaimynai, tiek bendro turėjo, jog yra būtinas jų abiejų praeities pažinimas. Juo labiau, kad XIII a. ir vėliau prūsų dalis persikėlė gyventi Litovon. Tuo būdu įsilieję prūsai į lietuvių taut apadėjo tai tautai formuoti. Be to, dar senovės lietuvių ir prūsų praeitis ir jų likimas istorijos būvyje turėjo daug bendro besiginant, vieni kitiems betalkininkaujant nuo bendro priešo — kryžiuočių ordino. Neabejotina, kad prūsai tolydžio atlaikė galimą didesnį ordino spaudimą į Lietuvą. Savu ruožtu, lietuviai savais žygiais prieš kryžiuočių oridin taip pat padėjo ir rėmė prūsus.

Bet ne tik prūsų ir lietuvių gyvenimo būtyje būta didelio panašumo, bet ir kai kurias prūsų teisinės normas neabejotinai įsisavino lietuviai. Iš pamerio (Pomeranijos) prūsų teisyne lietuviai daug ko savo gyvenime įteisino.

Įdomu, kad Vakarų Europoj apie prūsų gyvenimą ankščiau patirta negu apie lietuvius. Esą prūsai savo gintaro išdirbiniais ankščiau jau buvo žinomi graikams ir romėnams, kur gintaras buvo lygiai vertinamas su auksu. Prūsai tada ten buvo vadinami oitaiiai — ostimioi, kas reiškė žmones nusimanančius žemės ūkyje ir gyvulininkystėje. Buvo žinoma, kad prūsai gyvena šaltame krašte, matinasi augmenija. Jie jau auginę javus ir turėję medaus. Jie savo pastatuose kuldavę ir gaudavę grūdą, o iš medaus gamino gėralą. Jayams laikyti pastatai būvę reikalingi, nes kitaip suimtas jvasas žūtų nuo lietaus ir saulės nebuvimo. Tokios žinios plito apie prūsus pirmam šimtmetį prieš mūsų erą.

Apie tai suminėdamas V. T. Pašuta nurodo šaltinius, iš kur jis tas žinias semia, o apie prūsų būitį ir jų bendruomeninio gyvenimo pradžią daug V. T. Pašutos suminėta jo tame veikalė.

Žinias apie prūsų ir lietuvių giminingumą, be kitų šaltinių, jis sumini P. Pakarklio ir G. Gerullio raštus, o apie prūsų būitį V. T. Pašuta naudoja si Pomponii Meles, Tacito, Jordano ir daugeliu kitų autorių, rašiusių senovėje ir dabar.

Apie kryžiuočių ordino karo žygius į prūsų žemę V. T. Pašuta naudoja si tais pačiais šaltiniais kaip ir P. Pakarklis, kurio veikalas perspausdinamas Naujienose.

Vietomis ordino žygiai ir darbai Prūsiose Pašutos atpauskoti beveik tais pačiais žodžiais, kaip P. Pakarklio knygoje "Kryžiuočių valstybės santvarkos bruožai", bet kadangi tas Pakarklio veikalas žadamas išleisti atskira knyga, čia nebėra reikalo cituoti iš Pašutos. Be kita V. T. Pašuta mini, kad prūsiose buvo įsigalėję amatai ir jis nurodo, kad kryžiuočių ordinui įsigalint prūsai buvo nuo amatų nušalinti.

Pašuta sumini, kad Lietuvos Mokslo Akademija turinti vienintelį iš 1249 m. užsilikusį Kisporsko sutarties egzempliorių. Toji sutartis buvo įdėta Codex Diplomaticus Warmiensis dokumentų rinkinyje ir vėliau paskelbta Codex Diplomaticus Pomeraniae, Stettin, 1748.

V. T. Pašutos įsitikinimu, Prūsų istorija ir jų drąsios, didvyriškos kovos dėl savo žemių nepriklausomybės dar nėra pilnai bešališkai parašyta. Esą kas vokiečių istorikų apie prūsų rašyta, tai rašyta tik vokiečių riteriams išgarginti. Lenkų katalikų istorikai irgi bešališkumu nepasižymėję, o ramšę tik savųjų naudai. Jie tik kiek plačiau palietę senovės prūsų "stabmeldystę". Prūsai labai anksti įsitikinę, kad kryžiuočių ordinas yra ne krikščionybės skelbėjas, o grobikas ir ne prūsų krikštas jam rūpėjęs, bet prūsų žemių grobimas ir žmonių pavergimas. Todėl prūsai tiek atkakliai gynėsi nuo ordino užpuolikų.

Beje, Pašutos knygoje priedu įdėtas, vokiečių kalba, ištisas Pamedės (Pomezanijos) teisyne tekstas "Das Preussche Recht wie Hernach volget so in Lande Preussen Gehalten wird". Tas teisyne turi 127 skirsnius ir sudaro 12 spaudos puslapių.

Tarp kitko, Pašuta sumini lenkų istoriką H. Lowmianskį. Esą, jis gerai susipažinęs su senovės lietuvių-prūsų gyvenimo bruožais. H. Lowmianskis tiksliau aprašo feodalizmo atsiradimą ir jo raidą. Tais ir kitais lietuvių-prūsų istorijos klausimais H. Lowmianskis yra parašęs daugiau kaip 10 veikalų. Jų sąrašas V. T. Pašutos knygoje įdėtas.

Čia prisimintina, kad 1959 m. žurnale "Voprosy istorii" Nr. 10 V. T. Pašuta str. "Trudy polskogo akademika G. Lowmianskogo po istorii Litvy, Rusi i slavianstva" pusl. 106-120 teigiamai įvertina to lenkų istoriko darbus. Ir įsidėmėtina, kad V. T. Pašuta H. Lowmianskio nevadina "sovietiskij istorik", nors faktinai jau į tokius jis išvirtęs. Kaip ten bebūtų, Lenkija nėra Sovietų Rusijos provincijos išimtinio padėtyje. Ji naudojasi šokia tokia nepriklausomos valstybės padėtyje.

Edgar W.

Deimantinis rojalis

"Pavargęs po kelionės aš atsiguliu ant drėgnos žemės arka uolų. Šaltas dangaus skliautas dengia mane, aš neturiu nei apsiausto, nei antklodės. Tik mirgančios žvaigždės eina sargyba... Kas pasakys, kur aš pasilsėsiu šią naktį?"

Jei tai nebūtų buvus mėgiamiausioji Poggy baladė, tai Ferdie būtų susičiaupęs ir nieko nepasakęs. Bet, kai Letty sėsdavo prie puikaus rojalia, savo gražiomis baltomis rankomis versdavo gaidas ir sakydavo "Ne, man tai nepatinka!" arba "Tai puikus veikalas, bet, deja, aš jo nemoku", ir pagaliau skambino "Čigonų dainą", Ferdie pasiusdavo. Jis atsilodavo savo minkštoje kėdėje ir, sukandęs dantis, karštojo daugybės lentelę iš vieno ir iš kito galo. Žinoma, ne kas kitas, o Poggy sukūrė "Čigonų dainą". Jo vardas — E. Poggy Bannett — puošė gaidių viršelį. Poggy uždirbo labai

daug, bet buvo nemažai žmonių, netikinčių šio kompozitoriaus gabumais — jų tarpe Ferdie. — Tai idiotiškas dūdavimas, — tarė Ferdie. Tai tikra kvailystė. Kaip galima iš viso pasakyti: "Kas pasakys, kur aš pasilsėsiu šią naktį?" Nėra reikalo dainuoti šitokių niekų. Juk tu labai gerai žinai, kur tavo kambarys! Letty nuleido rankas ant kelių. Ji mielu noru būtų davus jam porą antausių. Bet ji susivaldė, paėmė kažkokią knygą ir atsisėdo prie stalo. Po to prasidėjo pašnekesys, virtęs po dešimties minučių tikrais barniais.

Tiktusi, jog tu suvoki, kad suardei visą mano gyvenimą, — pareiškė Ferdie užkimusiu balsu.

Lettyce Revel susimąstė, sutraukė kaktą, sučiupė lūpas ir galvojo, ką čia atsakius.

— Tad tu vaidini pavydaus ispano rolę? — paklausė ji pagaliau.

Ferdie nieko neišmanė apie moderniškas operetes ir niekad nebuvo girdėjęs apie "Pavydųjį ispaną." Bet juk vis žino, kad ispanai — romantiška ir melancholiška tauta. To-

— Ak, tu manai, kad pavirtai paštetu? Man tai primena Irish Stew — mano biauariają namų ruošos mokytoją. Mes ja praminėm "gumine Dora", nes...

— Bet, — pertraukė Ferdie, — vyras turi teisės reikalauti, kad jo žmona netryptų vinimis pakaustuais batus jo švenčiausių jausmų. Ypač, jei ji priėmė jo žiedą ir į jo klausimą atsakė, jog myli jį. Ir, jei vyras neišsžadza savo principų ir atsisako bendrauti su biauariu riebiu mažyčiu muziku juodais blizgančiais plaukais, su tikru pagyrų puodu, tai jis elgiasi, kaip pridera. Šitas kvailas avinas savo idiotiškais anekdotais nori sukelti susidomėjimą, o ir tuos anekdotus jis randa laikraščiuose. Taigi! Tu nustebai! O juk aš

dėl Ferdie nieko neturėjo prieš tokį pavadinimą.

(Tęsinys 6-me pusl.)

mi. Tai V. T. Pašuta nedrįso H. Lowmianskį pavadinti "sovietiskij istorik", kokiais pavadinimais jis apdovanojo P. Pakarklį ir K. Jablonskį, jau abudu mirusius, ir kitus gyvusius Lietuvos istorikus, kuriems okupantų leista spaudoje savo darbais pasirodyti. Lietuva savo padėtimi šiuo metu tėra tik Sovietų Rusijos administracinis vienetas, viena iš Sovietų Rusijos išnaudojamų kolonijų. Tad Lietuvos istorikai turi tai administracijai paklusti ir rašyti Rusijos sovietų santvarkos garbei ir Rusijos praeities šloviniui. Tai tokiems istorikams ir tinka "sovietiskij istorik" vardas.

Apie K. Jablonskį

V. T. Pašuta pasisako, kad jam rašant tą jo veikalą be kitų istorikų daug gerų patarimų davęs ir K. Jablonskis, neseniai okupuotoje Lietuvoj miręs. Savo knygoje V. T. Pašuta K. Jablonskį pavadino rimtu Lietuvos senovės archeografu. K. Jablonskis savo istorijos darbams buvo pasirinkęs įvairių rašytų sutarčių ir kitų senovės lietuvių buities dokumentų nagrinėjimo sritį. Jam labai rūpėjo pažinti anų metų lietuvių tarpluominiai santykiavimai ekonomikos srityje.

V. T. Pašuta savo knygoj sumini šiuos K. Jablonskio raštus: "Apie vergus Didžiojoje Lietuvos kunigaikštijoje XVI amžiaus pradžioje". Praeitais, pusl. 304-317, Kaunas, 1930 m.; Lietuviški žodžiai senosios Lietuvos raštinių kalboje", 1941 m., Kaunas; jo disertacijos vokiečių kalba rašytas veikalas "Die offizielle Urkundensprache des litauischen Grossfürstentums als kulturgeschichtliche Quelle", išleistas Berlyne, dar prieš antrąjį pasaulinį karą. 1957 m. išleista žiugždinė "Lietuvos TSR istorijai" K. Jablonskis parašė du straipsnius: "Prekinųjų-piniginių santykių plitimas ir baudžiavinės reformos XVI a. antroje pusėje" ir "Bajorų diktatūros įsigalėjimas"

Tos žiugždinės istorijos K. Jablonskis nebuvo redaktorium, kaip jam mirus atėvių lietuvių spaudoje buvo pasirodžiusi žinutė. Jis buvo to veikalas tik redakcinės komisijos narys.

K. Jablonskiui mirus visa tai prisimintina, kas jo buvo nuveikta, rašyta. Jo visi žymesnieji istorijos darbai buvo parašyti Lietuvos nepriklausomybės metais, okupacijos metais tik kai kas pakartotinai parašyta, kas seniau buvo studijuota, kam medžiaga jau buvo paruošta. Todėl K. Jablonskiui mažiausia tinka "sovietiskij istorik" vardas.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION (Licensed by INTOURIST) PASKUBINA JOSŲ SIUNTINIUS JOSŲ DRAUGAMS IR GIMINĖMS Į BET KURIA SSSR DALĮ SIUNTINIAI APDRAUSTI • PRISTATYMAS GARANTUOTAS GAVĖJAS NIEKO NEMOKA Rasykite arba aplankykite Jums artimiausius mūsų skyrius: NEW YORK 3, N. Y. 39 Second Avenue Tel. AL 4-5456 BROOKLYN 7, N. Y. 600 Sutter Ave. Tel. DI 5-8808 PATERSON 1, N. J. 99 Main Street Tel. MU 4-4619 VINELAND, N. J. West Landis Ave. (Greek Orthodox Bldg) Tel. PO 3-8569 LAKEWOOD, N. J. 126 4th Street Tel. LO 2-1446 NEW HAVEN, Conn. 6 Day Street Tel. TR 3-1666 PITTSBURGH 3, Pa. 1015 East Carson St. Tel. HU 1-2750 CLEVELAND 13, Ohio 2683 W. 14th Street Tel. TO 1-1068 WORCESTER, Mass. 174 Millbury Street Tel. SW 8-2868 HAMTRAMCK, Mich. 9350 Jos. Campau Tel. TR 3-1666 CHICAGO 22, ILL. 2222 W. Chicago Av. Tel. BR 8-6966 SAN FRANCISCO, Cal. 2076 Sutter Street Tel. FT 6-1571 NEWARK 3, N. J. 428 Springfield Ave. Tel. BI 3-1797 PHILADELPHIA 41, Pa. 4925 Old York Rd. Tel. DA 4-4401 SPRINGFIELD, Mass. 1710 Main St. Tel. RE 2-7163 WATERBURY, Conn. 6 John St. Tel. PL 6-6796 GRAND RAPIDS, Mich. 414 Scribner Ave., N.W. Tel. GL 8-2256 arba GL 8-2006 DETROIT, Mich. 7300 Michigan Ave. Tel. VI 1-5355 PASSAIC, New Jersey 211 Monroe Street Tel. PR 3-0979 Vineland, N. J. skyrius atidarytas tik penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais.



APLANKYKITE SAVO TĖVYNĖ! Vykite patogiai ir komfortiškai žinomu M.S. BATTERY Gdynia America Line laivu, iš Kanados uostų iki Gdynios Baltijos pakraštėje (Lenkijoje), ir iš ten traukiniu arba automobiliu į visą Rytų Europos dalis. Batory — tai modernus, be dūmų švarus laivas, su nepaprastai gražiai išpuoštais svečių kambariais ir patogiomis erdvėmis kabinomis. Jūs pasidžiaugsite šiltu draugiškumu, tradiciniais puikiais valgiais ir mandagiu patarnavimu, siekiančiu patenkinti keleivių ir jiems padėti. Papiginta kelionė laivu iš MONTREALIO spalio 11 d. ir lapkričio 10 d. Šventiška Kalėdų kelionė laivu iš QUEBEC — gruodžio 7. 275 svarų bagažas asmeniui NEMOKAMAI. Pasiimkite savo automobilį. Dėl rezervavimo ir informacijų pasitarkite su savo vietiniu kelionių agentu arba GDYNIA AMERICA LINE 192 BAY STREET TORONTO, CANADA

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU! Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šlapį ką apdrausti, reikalauskite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelsimel ištikus, neturėsite jokių nemalonių. "Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters" O'MALLEY & McKAY, Inc. 222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043 Telefonas: Central 6-5208 Generaliai Agentai šių Kompanijų: COLUMBIA INSURANCE COMPANY PEARL ASSURANCE COMPANY LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO. MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO. MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.